

D A M U N T

A

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

Nº 50

SANT JOAN, JULIOL 1.995

M

U

N

T

SOMNIS D'UNA NIT D'ESTIU

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Juliol 1.995- Núm. 50

Domicili
Major, 68
07240 - SANT JOAN (Mallorca)
TEL. 52 61 83

Director
Miquel Florit Huguet

Redacció i Muntatge
Catalina Fullana Matas

Assessorament Lingüístic
Antoni Amengual Barceló
Margalida Bauzá Bover

Col·laboradors
Gabriel Company Gayà
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Marc Vidal Bonet
Guillem Bou Mas
Josep Florit Company
Joan Bauçà Barceló
Wolf Michael Knauff

Fotografies
Miquel Florit Huguet
Altres

Imprimeix

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

CONTINGUT

NOTÍCIES LOCALS

POEMES, GLOSES I GLOSADORS

ENTREVISTA

ALTRES INFORMACIONS

COL·LABORACIONS

FOTOGRAFIES

Portada:

Camila Puls de la Cruz

Contraportada

Cecilia León

Fotografies amb història (Pàg. 21)

Actualitat fotogràfica (Pag. 22 i 23)

NOTA: Els escrits publicats sols expressen l'opinió dels seus autors.

La revista no s'identifica necessàriament amb el seu contingut.

Necrològiques

Arnau Matas Bauzà (Rotget), va morir el passat dia 8 de juny a l'edat de 81 anys.

L'amo Arnau Rotget casat amb la també santjoanera **Catalina Gayà Mayol (de Can Parric)**, feia molts d'anys que residia a Ciutat, on es dedicà a distints negocis.

Arnau Matas es recordat per haver estat conductor i propietari de cotxes d'importació de gran luxe, quan en la dècada dels 60 i 70 la majoria dels santjoaners ens sentíem orgullosos de poder tenir un modest cotxe de fabricació nacional.

Arnau Rotget era un home amant, que saludava a tots els santjoaners que trobava per Ciutat, interessant-se per notícies del poble.

Un altre fet pel qual es recordat és per assistir, acompanyat de la seva esposa, a tots els funerals que es feien a Sant Joan, fos el difunt de família humil o benestant.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol la seva vidua **Catalina** i la seva filla **Antònia**, així com l'altra família.

Antònia Vaquer Bonet (Passol), morí el passat dia 12 de juny a l'edat de 65 anys, després d'una llarga malaltia. Antònia, la difunta, era de caràcter simpàtic i alegre, havent tingut la dissort de perdre al seu marit **Arnau Company Gayà (Mena)** fa molt poc temps, va morir el dia 4 de gener de 1993 a l'edat de 68 anys. Un matrimoni on ambdós han mort relativament joves.

Descansi en pau la difunta i rebin el nostre condol la seva filla **Margalida**, el fill polític **Clement**, néts **Antoni** i **Arnau** i l'altra família.

ANUNCIS

CLÍNICA VETERINÀRIA DE MEDICINA NATURAL I MEDI AMBIENT

c/ De l'Ermità, 2
07240 - SANT JOAN

- **Prevenió - Visita a domicili -
Servei d'urgències (24 hores)**

Cercam casa gran per llogar, és urgent
(per viure i treballar a la Clínica
Veterinària)

Mancomunitat de Pla de Mallorca

El departament de Serveis
Socials Comunitaris vos informa:

- Que les persones amb
movilitat reduïda, poden obtenir la
targeta d'aparcament per vehicles.

- El títol de família nombrosa
a partir de 3 fills/es.

Per fer la sol·licitut vos podeu
adreçar a l'assistent social de
l'Ajuntament

Robatoris

El passat dia 23 de juny, els
lladres o lladre entraren a la llar de
Joan Serra i Margalida Bou, d'on
s'emportaren un vidriola dels fills del
matrimoni que contenia 18.000
pessetes.

Pareix ésser que el lladre va
entrar botant la paret per la part del
carrer d'Antoni Oliver.

El mateix vespre o matinada
els lladres varen entra a la nova tenda
de 100 del carrer Major, encara que el
que se'n varen dur era d'escàs valor.
Al manco no varen fer destrosses.

el diumenge dia 25 de juny,
aproximadament a les 9 del vespre, una
parella va entrar en el recinte d'Es
Pinaró, a on tenen exposada la
ceràmica, carregant diferents peces.

L'Ingrid, l'esposa d'en Macià,
se'n va adonar d'aquest fet i va cridar
rapidament per telèfon a la Guàrdia
Civil de Vilafranca que va iniciar
inmediatament la persecució, agafant
al cotxe que s'emportava el gènere
robat, a devora Manacor.

La Guàrdia Civil completà
aquest bon servei tornant a n'Es Pinaró
els articles que havien estat robats.

Adela Puls Cruz, un somni d'una nit d'estiu

Elecció de Batle

Gabriel Mora no necessita el seu vot per sortir elegit Batle de Sant Joan

Com estava previst i anunciat, el dissabte dia 17 de juny a les 12 del migdia, a la Sala d'actes de la Casa de la Vila, els regidors electes van rebre les seves credencials i prometeren els seus càrrecs, abans de procedir a l'elecció de batle.

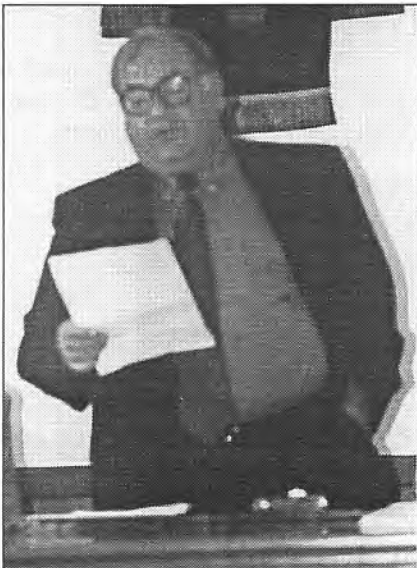
La taula d'edat va quedar constituïda pel membre de més edat Gabriel Mora de 55 anys i el més jove, també del PP, Miquel Gayà.

Joan Magro portaveu del PP anuncià que el seu grup donava el seu vot al candidat Gabriel Mora, 5 vots suficients perquè aquest sortís reelegit Batle, abstenint-se el propi interessat de votar-se a sí mateix.

Els regidors del PSM i el regidor d'UM votaren els seus respectius candidats.

Gabriel Mora es proposà "ser un bon batle" i Francesc Nicolau del PSM informà que faria una oposició ètica en defensa dels drets dels santjoaners.

L'acte, al que hi assistiren unes trenta persones, familiars i amics dels elegits, acabà amb refresc i cava.

Antoni Karmany, campió de Balears i també d'Espanya

El nostre ciclista Antoni Karmany segueix amb el seu camí de victòries esportives i així hi ha afegit recentment a la seva llarga llista de triomfs, les medalles acreditatives de Campió de Balears i després d'Espanya.

El dia 11 de juny degut a les pluges es va haver d'aplaçar la prova del Campionat de Balears i es va celebrar el dia 17 pels voltants del poble de Calvià, Costa de la Calma i Capdellà. En aquesta cursa en Toni arribà a la meta lleugerament destacat i ocupà la posició més alta del "Podium", aconseguint el Campionat de Balears de fons en carretera.

Llavors el dia 20 de juny a la ciutat de Segovia, després d'una bona carrera, es va presentar a la meta amb una avantatge de quasi dos minuts sobre el segon classificat, aconseguint així la medalla d'Or i la banda de Campió d'Espanya 1995 en la categoria de veterans.

En Toni es troba avui amb un bon estat de forma i a les curses que participa a Mallorca és, gairebé sempre, el guanyador dins la seva categoria i de vegades fa ombra als més joves.

Ara representant a la Federació Espanyola acudirà als Campionats del Món, que es celebraran a Àustria el proper dia 24 d'agost.

Enhorabona i ànims per a seguir engrandint encara més la seva llista de victòries.

Joan Jaume Nigorra

La Peña Motorista va celebrar la seva Festa de Sant Cristòfol

Com ja és costum la Peña Motorista Sant Joan va celebrar, el segon diumenge de juny, enguany aquesta festa en honor a Sant Cristòfol, va ser el dia 11. Una festa que des de 1958 no ha faltat cap any.

Enguany tal volta el temps amb núvols i perill de pluja, va disminuir la participació a les beneïdes; tota vegada que havien promès participar-hi alguns cotxes i motocicletes d'època. No obstant això, la desfilada va agradar a la gent.

Hi va participar la Banda de Cornetes i Tambors del Centre Cultural, motocicletes, automòbils, un Seat 600 i la carrossa que amb la Torre Eiffel i les ballarines del Can-Can, feia referència a l'excursió que la Peña Motorista va realitzar a París, durant el passat mes d'abril.

Llavors el Rector, Mn. Onofre Torres, oficià la Missa en honor a Sant Cristòfol, Patró dels conductors.

Vetlada de Ball

Coincidint amb la visita del grup de dansaires alemanys durant la vetlada del passat dia 11 de juny, va tenir lloc una demostració d'aquest grup "Binger Winzertanzgruppe" alternant la seva actuació amb el grup local "Aires de Pagesia" que havien convidat als alemanys. Al final es varen intercanviar regals i l'Ajuntament els va obsequiar amb una placa commemorativa de la seva visita. Al mateix temps es va anunciar que en el proper mes de setembre, la nostra agrupació els tornarà la visita viatjant fins a Alemanya.

Presentació de Teranyines - 23 de juny de 1995

Les persones majors recorden un moviment cultural d'investigació i difusió de la història del nostre poble, que va sorgir l'any 1941, per iniciativa del qui aleshores era batle de Sant Joan, D. Francesc Oliver dels Calderers, ben secundat per un capellà que morí fa una vintena d'anys, Mn. Ramón Gayà, i per altres santjoaners.

El mes de juny d'aquell any l'Ajuntament va emprendre la publicació d'uns fulls periodístics amb el títol de "Documenta", deixant per les generacions futures un copiós arsenal de documentació sobre el passat de la nostra vila. Del 1942 al 1947 celebraren cada any, el dia de Sant Sebastià, la "Festa d'Exaltació de la nostra Història", amb un acte cultural en el teatre del Centre Catòlic i un Certàmen historico-literari sobre temes santjoaners.

Els santjoaners seguien amb curiositat i amb interès aquest moviment cultural, participaven massivament en la Festa de Sant Sebastià, moltes famílies se suscrivien a "Documenta", i, amb la gràcia i la intuïció que té el poble per posar malsnoms, batiaren aquest moviment cultural amb el nom de "Ses Teranyines".

D'aquella llavor, i de les possibilitats que oferia la col·lecció de "Documenta", va sorgir un petit estol de gent jove que començar a publicar treballs sobre temes històrics santjoaners a les revistes locals, SANT JOAN, MEL I SUCRE i DAMUNT DAMUNT.

Un bon dia, l'Obra Cultural va considerar els avantatges que se seguien de reunir per a un esforç comú aquells qui treballaven dins el camp de la història santjoanera, i proposar a Josep Estelrich i Costa, que

s'encarregàs de la coordinació d'aquella gent. Així va néixer el Col·lectiu Teranyines, per la recerca històrica santjoanera, que es va reunir per primera vegada el dia 2 de juliol de 1994.

Des de llavors, s'ha anat congrint un col·lectiu d'una vintena de persones, de diferents edats i ambient, sense cap condicionament social ni polític, totalment obert a qualsevol persona que s'hi vulgui unir, que funciona de forma assembleària, fonamentat únicament en la mútua acceptació, la tolerància, la companyia i l'amistat.

L'objectiu final del grup és preparar entre tots la redacció i publicació, després dels anys de treball que siguin necessaris, la Història de Sant Joan, a les envistes del setè centenari de la fundació de la Parròquia (any 1998) i del també setè centenari de la fundació de la Vila (any 2000).

El pla de treball és:

1.- fer el buidat complet dels arxius municipal i parroquial de Sant Joan, i investigar dins altres arxius, biblioteques i hemeroteques totes les notícies que es puguin trobar, referents al nostre poble,

2.- anar publicant a les revistes locals o a altres mitjants de comunicació els resultats parcials d'aquestes investigacions,

3.- redactar i publicar monografies sobre els diversos camps de la nostra història, formant una col·lecció ja iniciada amb tres volums que porta el nom de "Monografies santjoaneres" i

4.- organitzar actes públics,

conferències, taules rodones, exposicions, etc..., per avivar l'interès de la població pel coneixement de la nostra història i divulgar els avanços que es vagin fent per aquest camí.

Sabem que la feina és molta, però el nostre coratge és gran i comptam portar-la a cap, amb els anys que siguin necessaris. Però necessitam i esperam la col·laboració de tot el poble, per això demanam a tots els santjoaners les següents ajudes:

- que cerqueu per dins caixes i calaixos de ca vostra pergamins o papers antics dels vostres avantpassats, i que ens permeteu veure'ls per recollir-ne les notícies que puguin contenir, encara que vos paresquin insignificants. Recordau que "tota herba fa feix". Potser que tengueu a ca vostra qualche notícia ben interessant que no es troba en els arxius,

- que ens faceu arribar tota casta d'impresos, fulls, estampes, programes, revistes i qualsevol tipus de publicació que faci referència a Sant Joan,

- que ens deixeu veure i reproduir fotografies antigues dels vostres familiars, del poble, del camp, de festes, de treballs casolans...

- que aplegueu i ens comuniquen records familiars dels vostres avantpassats, cançons, gloses, acudits, jocs, contarelles... qualsevol informació de coses relacionades amb el nostre poble.

Finalment volem dir-vos que avui, investigar la història, escriure articles per a revistes o redactar un llibre no és la cosa més difícil. Avui la cosa més difícil és pagar les publicacions. No ens preocupa la feina que ens hem senyat, sinó els doblers

NOTÍCIES LOCALS

que es necessiten per editar les publicacions programades. I en aquesta empresa tothom hi pot ajudar. Des d'ara vos demanam que compreu les nostres publicacions. Per part nostra, els membres del col·lectiu hem renunciat a tota compensació econòmica per la nostra feina. Tot el sobrant de la venda, després de pagar les despeses de l'edició, es destinarà a l'edició de noves monografies. Confiam en que no ens mancarà l'ajuda del poble per portar a cap aquest ambiciós projecte.

Seria per a nosaltres un gran encoratjament i un motiu d'esperança, comptar amb una llista llarga de subscriptors que s'apunten a rebre totes

les monografies que es publiquin. No vos demanam cap quota mensual o anual; només que vos comprometeu a adquirir totes les monografies que surtin, a canvi de tenir un moderat descompte sobre el preu de venda al públic, i assegurar-vos de posseir la col·lecció completa, que esperam serà amb el temps una paetita biblioteca molt apreciada pels santjoaners.

Confiam que un poble que va costejar, en temps difícils, la gran i bella església que tenim, serà també generós per a construir l'edifici encara més bell de la seva pròpia història.

Catalina Lluïsa Gayà

Actuació de la Coral de l'Escola

Divendres dia 23 de juny, a la sala d'Actes de l'Ajuntament va actuar la Coral de l'Escola, dirigida per la professora Francesca Font Oliver.

Francesca Font és una profesora prou coneguda per diverses generacions d'alumnes santjoaners, per haver desenvolupat la seva tasca docent durant 11 anys en el Col·legi Públic Son Juny.

Conferència de la Doctora Maria Barceló

El mateix divendres dia 23 a les 21 hores, després de l'actuació de la Coral Escolar es féu la presentació publica del Col·lectiu Teranyines. Efectuà la presentació Catalina Lluïsa Gayà, membre d'aquest col·lectiu dedicat a la recerca històrica santjoanera.

Seguidament féu la presentació de la conferenciant Maria Barceló, Doctora en Història, que parlà dels "Valors de la Història Local".

Un públic heterogeni, omplia per complet la Sala d'Actes, replans, escala i entrada de la Casa de la Vila, entre els que hi havia alguns ex-alumnes de Maria Barceló, gent molt jove i de tota edat.

Maria Barceló es guanyà immediatament l'auditori, confessant que era natural de Porreres i que va per la vida "exercint de porrerenca", tenint paraules d'admiració per aquell grup de santjoaners, que a la dècada dels 40, vencent les circumstàncies adverses de la postguerra iniciaren la publicació de "Documenta" com foren D. Francesc Oliver "dels Calderers", Mn. Ramón Gayà i altres.

La conferenciant va fer una divisió ben clara del que és "Història local" i del que és "Història localista", tenint paraules d'encoratjament pels membres del Col·lectiu Teranyines i la tasca que du a terme. La conversa de Maria Barceló fou seguida amb gran

interès pels assistents i al final va ser llargament aplaudida.

Tancà l'acte Mn. Josep Estelrich, agraït a la Doctora Barceló la seva valuosa aportació.

Festa del Sol que Balla 1.995

La Festa del Sol que Balla, Sant Joan 1995, ha tingut aquest any diferents actes culturals, lúdics i recreatius, assistint i participant els petits i els grans.

Actes organitzats per l'Associació de Pares d'Alumnes (A.P.A.), s'ha contat amb la col·laboració directa del Col·legi Públic Son Juny (professors i alumnes) i el Col·lectiu Teranyines a més de l'Ajuntament i les entitats "Banca March", "La Caixa" i "Sa nostra".

Presentació de la Carpeta dels Goigs de la Mare de Déu de Consolació de Sant Joan (Mallorca)

per JOAN BAUÇÀ i BARCELÓ

És per a mi un gran goig el poder presentar-vos avui la carpeta dels Goigs de la Mare de Déu de Consolació en la diada del nostre patró i en el marc de la "Festa del Sol que Balla" i de la presentació oficial del Col·lectiu Teranyines, essent-ne un dels seus primers fruits.

Aquesta carpeta és un intent de catalogar les edicions conegudes fins ara dels Goigs de la Mare de Déu, sota l'advocació santjoanera de Consolació o de la Consolació. Amb l'ajuda d'un bon grapat d'amics i institucions n'hem pogut reunir 17 participen de la literatura culta i popular, i com element religiós són tributaris de la teologia i de la història, de les tradicions i llegendes.

Els primers testimonis de full de goigs impresos pertanyen als segles XVI i XVII. Amb la invenció de la impremta la majoria de les ermites dels Països Catalans tindran els seus goigs impresos en fulls volanders. Durant la Decadència, encara que se n'imprimiren molts en castellà per imperatius dels temps, els goigs foren un dels poquíssims reduïdes de la nostra llengua, i de les poques possibilitats de llegir en català.

En els seus orígens els goigs eren una lloança i proclamació de les set alegries terrenals que va tenir la Verge Maria; més tard cantaren la vida dels sants i es va introduir en aquesta literatura religiosa, la història la tradició i la llegenda de cada ermita. Des d'aleshores entraren de ple en el gènere popular.

Els autors dels goigs, en la primera època, era gent culta, poetes del renaixement. Poc després el poble se'ls va fer seus i els va marcar amb el

edicions, des de la meitat del segle XVIII fins als nostres dies; l'edició número 17, no inclosa en la present carpeta, encara fa olor de tinta; no fa gaire més d'un mes que es va editar. Aquesta llista no vol ni pot ser exhaustiva. De ben segur que qualsevol dia en sorgiran d'altres des del recó més insospitable sense comptar amb les futures edicions que aniran sortint.

Els Goigs són un fet multiseccular de pietat, de cultura popular i literària; un fenomen autòcton i peculiar de les terres de parla catalana; una realitat ben viva i segell de popularitat, i de vegades de decadència i d'ignorància, quedant enriquits d'allò culte i d'allò popular per la qual cosa en són un bell exponent. Els poetes de la Renaixença els posaren al dia, els ennobliren i els enriqueixen amb la vitalitat que encara tenen. Una bona mostra de poetes mallorquins que han conreat aquest gènere són Costa i Llobera, Llorenç Riber, Miquel Dolç, Llorenç Moyà, Maria Antònia Salvà, Jaume Vidal i Alcover, Mn. Joan Roig i Moontserrat al seu llibre "El Goigs dels Poetes Insulars de la Reinaxença Ença", en cita 52, dels quals dos són santjoaners,

Mn. Miquel Gayà i Bauçà i el Pare Rafel Ginard i Bauçà.

La seva estructura literària és ben característica. És una composició genuïnament catalana, que té el seu origen en l'estrofa provençal anomenada dansa, composició molt usada pels treballadors occitans i catalans que consta d'una entrada, la qual conté la rescobla -és a dir, els dos o tres versos que es van repetint després de cada cobla- després venen les cobles de sis versos que a més dels

amb futur, seguint aquesta tradició se'n fan molts de nous, i es canten, que és el més important. Els seus elements -la tipografia, la xilografia, la lingüística, la literatura, l'hagiografia, la litúrgia, l'antropologia, i d'altres-, són avui temàtica de recerca per els investigadors.

Nascuts a l'entorn de la litúrgia, que feta en llatí, havia esdevingut inintel·ligible pel poble, sorgeixen a les acaballes de l'edat mitjana amb unes característiques ben definides, que han mantingut sempre:

dos versos de rescobla al final hi ha la tornada amb quatre versos. Tot sovint és la mateixa entrada. A més del vers octosil·làbic, s'han escrit també en forma mètrica anomenada codolada. Poetes de tots els temps hi han introduït lleus variants, però en termes generals ha mantingut un to de fidelitat als seus orígens.

Ens han pervingut sis poemes en forma de goigs a la Mare de Déu de Consolació. D'aquests sis n'hi ha tres impresos segons l'inconfundible format tradicional, l'anomenat format "in folio" que és un full volander encapçalat per la llegenda i el gravat o dibuix que representa la imatge de l'advocació, el text distribuït en dues o tres columnes sovint separades per corondells, versets i oració, i tot això enmarcat en una orla xilogràfica o tipogràfica. En els nostres temps sempre s'hi inclou la melodia musical.

Dels tres poemes gogistics, només se n'han editat dos, un tercer roman inèdit.

Són els següents:

Entre nosaltres és ben clar
vostra antiga Protecció

NOTÍCIES LOCALS

de Sant Joan mostrau-vos Mare
des de dalt Consolació.

Lletra original, amb data del 4 d'octubre de 1944, del prolífic gogista de Sa Pobla, Mn. Miquel Bonnin i Forteza, publicats a "Himnes i Goigs", opuscle de 92 pàgines que conté 70 títols de goigs. Consta d'estrofa d'entrada i cinc estrofes o cobles.

A Solanda, puig festiu
compartirem peix i pa;
oh, verge de llum captiu,
pel vostre amor que sonriu
ensenyau-nos a escoltar.

Poema original de Pere Bru Serrano i Darder amb el títol de "Goigs i Pregàries a la Verge de Consolació. Primer premi en el certàmen poètic Verge de Consolació d'aquest mateix any 1995, reproduïts a les revistes locals "Mel i Sucre" i "Damunt Damunt". Consten d'entrada, 9 estrofes, versets i oració.

Del poema que roman inèdit n'és l'autor Guillem Gelabert i Pol.

Puix del cel Vós devallau
per servir-nos de timó...
Per noltros sempre pregau,
Verge de Consolació.

Consta d'endrea i súplica i sis estrofes. Presentats al certàmen Verge de Consolació sota el lema de Consolatric Afflictorum, l'any 1981.

L'entrada dels goigs més antics de la Mare de Déu de Consolació diu així:

Única Reina i Senyora
de totes les nacions
de nostres afliccions
siau la Consoladora.

És un poema d'autor anònim, un text característic del segle XVIII al que pertany la primera edició coneguda, 1752. Hi ha 12 edicions localitzades amb el mateix text i en petites variacions ortogràfiques. Consta d'entrada, 11 cobles o estrofes, distribuïdes en tres columnes separades

per dos corondells; acompanyats d'una xilografia també del segle XVIII que representa la llegenda de la trobada de la imatge dins la soca d'un vell ullastre al pujol de Consolació.

Hi ha una edició que va acompanyada d'un original gravat que representa la Mare de Déu del Roser, Sant Tomàs s'Aquino i Sant Joan Baptista, patró del poble. Tot això enmarcat amb unes belles orles xilogràfiques o tipogràfiques i en format doble full. Al gener de 1978 aquest text antic fou arranjat per Mn. Joan Roig i Montserrat, musicat per Enric Prats i Martí i donats a l'estampa per Mn. Antoni Oliver i Bauçà.

Perquè sou Corredemptora
Verge de Consolació
dispensau-nos gran Senyora!
Vostra augusta protecció.

Lletra original del poeta santjoaner Mn. Miquel Gayà i Bauçà (1867-1943). Autor també d'uns Goigs a la Mare de Déu de Lluc inclosos en el seu llibre de poesia "Flors d'un dia", pàgs. 46-47. Consta d'entrada i 11 estrofes o cobles. En coneixem dues edicions que porten la mateixa data (Palma, 16 d'abril de (1)907 i el mateix peu d'impremta (de J. Mir). La diferència es troba en les orles, els corondells i la tipografia. La xilografia és la tradicional.

Hi ha una edició que, com deiem suara, encara fa olor de tinta. Són els darrers goigs de la Mare de Déu de Consolació. Es tracta del text de Mn. Miquel Gayà normalitzat amb una xilografia de de Dom. Oriol M. Diví, monjo de Montserrat, orla de Marta Vilapuig i música de Joan M. Aragonès i Rebollar, llàstima que la transcripció musical no sigui la correcta!, donats a l'estampa per Mn. Antoni Oliver i Bauçà, la seva estima envers la tradició gogística santjoanera una vegada més es fa ben pelesa.

Sou dolça i encisadora
com el cant del rossinyol
de Vós esperam, Senyora,

l'amor, la pau i el consol.

Els goigs, com a tals, poden arribar a ser una aliança perfecta de les Belles Arts: la Poesia, la Música i el Dibuix, una autèntica obra d'art feta en equip. Això queda ben reflectit en aquesta edició. El poema és obra del poeta Rafel Bordoy i Pomar, els dibuixos són fets del pintor Joan Maimó i Vadell, la música del compositor Antoni Riera i Esterelles, la nota històrica del poeta-escriptor Miquel Gayà i Sitjar i l'editor Carles Costa i Salom. Cinc especialistes en simbiosi per una única creació. Aquests són uns goigs perfectes des del punt de vista formal; consten d'entrada, 8 cobles o estrofes i de tornada.

Els goigs han estat el gènere de conreu més fecund al Països Catalans, es parla d'uns 50.000. Sant Joan sota l'advocació de Consolació ha estat una bona font d'inspiració. Només cal recordar les 17 edicions conegudes fins ara.

A la portada de la carpeta hi podreu observar l'estampa de la Mare de Déu de Consolació, dibuix d'Ignasi Furió, que des de la darrera reforma del santuari presideix moltes cases santjoaneres i a la contraportada, un virolai inèdit, obra del més il·lustre poeta de Sant Joan, feel seguidor dels postulats estètics de l'escola mallorquina i, tot plegat, un enamorat de Consolació, Miquel Gayà Sitjar.

El nostre més efusiu agraïment als Gogistes Tarragonins coeditors de la present carpeta conjuntament amb el Col·lectiu Teranyines i amb el Suport del Consell Insular de Mallorca, amb aquest gest demostren el seu gran interès envers el coneixement, l'estudi i la difusió dels goigs, conreu que agermana a totes les contrades de parla catalana, la qual cosa fa que els goigs siguin un element ben nostrat.

El tema apasionant en el camp de la gogística és la música.

Poquíssimes vegades apareix impresa amb el text en les edicions antigues; es transmetia per tradició oral i això fa que se n'hagin perdut moltes. Molts de goigs no tenen una música pròpia, sinó que es cantaven amb una de general. No coneixem la melodia musical ni com es cantaven els goigs antics de la Mare de Déu de Consolació. Però sortosament en les darreres edicions s'han musicat els tres poemes que ja han esdevingut tradicionals. Única Reina i Senyora, amb melodia original d' Enric Prats i Martí (1978), Sou dolça i encisadora, música d'Antoni Riera i Esterelles (1988) i Perquè sou Corredemptora, musicat per Joan M. Aragonès i Rebollar (1995), l'estrena absoluta d'aquest darrers l'escoltarem d'aquí a uns breus moments.

El nostre reconeixament i agraïment al Cor Parroquial, dirigit per Sor Maria Bernassar, que avui com a feels gojaires ens feren i apreciar i gaudir, una vegada més, dels Goigs de la Mare de Déu de Consolació. Els cantaran seguint l'ordre cronològic de composició abans esmentat.

Casament

Coloma Eva Company (filla d'en Joan d'es Graix) es va casar el passat dia 22 d'abril amb el subdit d'Aràbia Saudí **Fahd**, havent establert la seva residència a Seattle, Whashington (E.E.U.U.).

Els dos nuviis es conegueren a Londres, on estaven estudiant. Un bell romanç entre dos joves de distinta nacionalitat i distinta cultura. Eva actualment té 21 anys.

Enhorabona nuviis i família!

PA AMB OLI

El passat dia 17 de juny com recordereu, tingué lloc el sopar de Pa amb Oli que tenia una finalitat benèfica. Igual que totes les coses que es fan desviant-se de de línia de la costum, la idea d'aquest projecte rebé crítiques i opinions negatives, però ben aviat aquestes quedaren en un segon pla, essent substituïdes per bona acceptació per part d'un nombrós sector del poble.

Els assistents recordereu la quantitat de gent que s'hi arreplegà i l'animació de l'ambient. Prova de l'èxit és la quantitat de doblers recaptats (unes 362.000 pts.), ja que, si bé no s'ha arribat al mig milió serà una bona aportació que farà més fàcil el finançament de la màquina que es necessita.

No és un fet molt estrany que es facin col·lectes recollins grans quantitats de doblers, perquè les recaptacions de l'església de Sant Joan superen amb avantatge les dels pobles veïns. Això demostra fins a quin punt el poble es fa solidari amb les necessitats dels que pateixen, i com digué Mn. Nofre Torres, ens hem de donar l'enhorabona per aquest fet.

Aquesta vegada, però no es feu una simple col·lecta, sinó que també hi havia d'haver una organització per poder dur a terme el projecte. Eren necessaris col·laboradors que poguessin encarregar-se de les tasques a fer. I vaja si n'hi va haver!.

A la primera reunió es van adjudicar totes les feines amb un moment, i molta de gent va col·laborar aportant part del seu temps o ingredients necessaris per fer el pa amb oli, desinteressadament.

Això és per mí el més bonic, que avui dia en que les coses es regeixen per interessos i les coses fetes amb gratuïtat ja no "s'estil·len", la gent col·labora desinteressadament, amb il·lusió i entusiasme, quan es tracta de qüestions amb finalitat benèfica.

Enhorabona a tots!

Antònia Pilar Mas

Naixament

La llar de **Gabriel Jaume Bauzá** (Fuiana) i **Maria Gayà Morlà** (de can Cambuix), es va veure alegrat amb el naixement del seu primogènit, el passat dia 17 de juny.

Al nou nat se li posarà el nom d'Antoni.

Ajuntament

El passat dia 11 de juliol a les 21:30 hrs. tingué lloc el Ple de l'Ajuntament.

Hi assistiren tots els regidors, presidits pel batle Gabriel Mora. D'altra banda, l'interès per assistir a aquest primer Ple del nou Consistori per part dels santjoaners era molt poc, essent cinc les persones que assistiren a aquest Ple en qualitat de simples espectadors.

En el moment d'aprovar l'acte de la sessió anterior Francesc Nicolau, portaveu del grup PSM nacionalistes de Mallorca, va exposar la seva discrepància en la redacció de dos paràgrafs, que feien referència al jurament o promesa de càrrecs i a la darrera intervenció recollida a l'acte, que fou la seva, immediatament abans de que el batle tancàs la sessió de constitució.

El punt important del Ple ara la distribució de càrrecs, que han quedat de la següent manera:

- Primer Tinent de Batle, Joan Matas Gayà
- Segon Tinent de Batle, Miquel Torrens Mas
- Tercer Tinent de Batle, Joan Magro Bauzà.

Per la Batlia han estat fetes les següents Delegacions:

- **Joan Matas Gayà**, Delegat d'Hisenda i Delegat de Relacions Internacionals.
- **Miquel Torrens Mas**, Delegat d'Obres i Urbanisme i Delegat de Sanitat.
- **Joan Magro Bauzà**, Delegat de Cultura i Delegat d'Acció Social.
- **Miquel Gayà Rotger**, Delegat d'Esports i Joventut i Delegat d'Educació.
- **Pere Josep Galmés Jaume**, Delegat d'Interior, Delegat d'Agricultura i Delegat de Manteniment d'Edificis i Instal·lacions Municipals.

- En la Delegació de Fires i Festes es troben **Miquel Torrens**, **Joan Magro** i **Miquel Gayà Rotger**.

El grup del PP va proposar l'anomenament dels següents representats de l'Ajuntament:

Joan Magro, a la Mancomunitat Pla de Mallorca.

Joan Matas Gayà a la Federació d'Entitats Locals de Balears.

Joan Matas Gayà en el Consorci d'Informàtica de Mallorca.

Miquel Torrens en el Consell Escolar del Col·legi Públic Son Juny

Joan Matas Gayà en el Consell d'Administració de "Sa Nostra".

La sessió va durar 15 minuts.

Un dels assistents va comentar: "Del que me'n vaig endarrer és del sou que tenen assignat el batle, tinents de batle, Delegat i regidors rasos".

Quasi segur que el batle i regidors de Sant Joan són els que guanyen manco doblers de Mallorca.

A Josep Estelrich
Mieres

Del blat la bona llavor
porgat amb dolça gaubança
ho fores de lo millor
tot serenor i bonança
sembrat dins bona llacor
el teu somni de pagès
d'amor en sons d'anyorança
sefelcares com si res
Josep amb viva esperança
on tenies ton cor pres.

Fores xeixa d'entre jull
redol d'ordi i blat granat
feies créixer el caramull
amb somnis per lo sembrat.
Parlant sempre amb bones noves,
aquí té saba el terrer!
Olor de blat i garroves
llaurant fondo el sementer
cor vermell i sense noses
com les flors de magraner.

Son parlà ple de consol
l'embat d'estiu vers l'entorn
traballant de sol a sol
al bat del sol de migjorn
rumiant qualche cançó
cant d'alegria o esperança
don l'encertada avior
plaent d'amor i recança
temps remots de l'antigor.

I amb olor d'alfabaguera
del taulars dins el teu hort
de dins ton blat la rovella
el teu ideal ja mai mort
vegem obrir la posella
d'esperança i dolç conhort.
Amb gran ombra de tristesa
devallada al nostre cor
de l'angúnia qual despresa
tota endolida i amb plor
pensarem amb tu fermesa.

Seixanta-set primaveres
dins l'aire pur del record
Cantau ocells i oronelles!
Pel qui no viu i mai mor.

Amb tot l'afecte de
BÀRBARA MATAS SASTRE

En Memòria de
Josep Estelrich

Víctima d'una gran dishort
va morir en Pep Estelrich
deixant un gran desconhort
dins la família i amics.

Dins els càrrecs que tenia
era ben considerat
no escatimant sacrificis
en bé de la humanitat.

La seva esposa i família
sumits a dins la tristor
recordant la seva vida
surgeix el record d'honor.

Per haver estat reconegut
figura superior
com a cooperativista
i defensor del conrador
que amb ell ens vegem un dia
a l'eterna mansió.

Catalina Jaume de Calicant

Elogi a Joan Matas
Sastre (Ferrer
Peremates)

En prova del gran amor
que senties per na Bel
uns versos li has dirigit
amb més dolçor que la mel,
segur que ella des del cel
el teu nom ha beneït.

Dins un quadre amb lletres d'or
mareix esser coservat
aquest escrit que has versat
en sentiments del teu cor,
que els teus hereus estimats
els guardin com un tresor.

Catalina Jaume de Calicant

Dedicat a Bernat
Villalonga, en motiu
de que el seu fill ha
complit sis anys

Banca March de Sant Joan
té un Director destacat
home de clar enteniment
és atent i educat
i festós amb tota la gent
i si algú té novetat
ell hi sol estar present.
Pareix que bè li escau
es càrrec que li han dat,
que vegem complir molts d'anys
al seu fill estimat
que fa poc en complir sis
amb tota felicitat.

Catalina Jaume de Calicant

Entitats Santjoaneres

Té molt bones Entitats
el poble santjoaner
tots procuren quedar bé
amb els de Tercera Edat
i és un detall molt hermós
el fer cas a n'els major
és un gest noble i honrat.

Catalina Jaume de Calicant

SI VOLS BONA COL
SEMBRA-LA A N'ES JULIOL

Refrany Popular

A N'ES JULIOL, LA GARROVA
ES POSA DE DOL

Refrany Popular

POEMES, GLOSES I GLOSADORS

A l'amo en Pep "Turricano"

(Dos dies després).

Un horabaixa calent
cap a la feina partia
amb ganes i alegria
arribà es darrer moment.

La causa; un accident
per acabar amb una vida
una veu que ja no crida
un nom que segueix visquent.

Un nom que mai morirà
d'aquells que ningú oblida
com una llavor espargida
que ningú igualarà.

Camí i exemple de molts,
com el més honrat senyor
perfecta educació
valor que no tornarà pols.

Riquesa que mos has dada
a n'els que t'hem escoltat
el seu honor, la veritat
per fer b'es molestava.

He vengut de pensament
prop de tu, a on descances
per dir-te les alabances
que sentim de tanta gent.

No se'n poden avenir
perquè tan així mos deixes
a Déu li enviam queixes
i gràcies pel teu poc patir.

Sense temps per anar a regar
l'endemà el cel regava
la bandera te tapava
amb colors del teu pensar.

En braços alts te pujaven
ditzós qui va poder alçar
t'aplaudien i ploraven
escric i he de plorar.

Tantes i tantes corones
que més no en podies dur
el cor de tantes persones
els que hem après tant de tu.

Tu mos has donat camí
la teva idea és clara,
la teva història, la vara
que ningú veurà morir.

Escola el teu conversar
el teu pensar, el teu riure
per fer bé has volgut viure
qui te pugui copiar.

Pels duros tants de fantasmes
un infern que mos endur
podríem cremar les armes
si molta gent fos com tu.

No basta demanar pau
l'han de saber anar a cercar
amb armes, a on anau?
ni per avui ni per demà.

Me disculp, deman perdó
a la família Estelrich
l'amo en Pep, un bon amic
el seu nom, és d'un senyor.

Gabriel Montserrat

Versos a Josep Estelrich Mieres, "Turricano". El meu petit homenatge

Al Pla els homes de bé tenen la gorja crica,
cares llargues per tot arreu, avui horabaixa.
A Hortella els pins regalimen i no és roada,
les roselles ja destenyeixen d'anyorança...
A les cases, marriment de porxada buida...
Poca folga, barrams estrets de Vilafranca,
i braços sorrers, i càrritx a la mirada.
Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!
Ara, anit, ni truc ni retruc a la taverna
cal callar per nodrir la bona recordança...
I que el seu exemple faça condreta camada
entre els que ens dexondia la frescal paraula.
Poca berba, avui que la gelada és gruixada,
que un calabruix lleig ha mal ferit l'anyada!
Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!

Gabriel Florit i Ferrer "Sabater"

Intolerància

No m'agrada la violència
ni m'agrada el discutir
i tenc molt mal de sofrir
la manca de paciència
l'altre vespre vaig tenir
una amarga experiència
qualqu no sabé assumir
una elemental prudència.

L'afan de protagonisme
a quasi tots du perduts
i no miren els estatuts
per fote el germà prohisme
ningú no té por a l'abisme
i tots estan convençuts
que els altres són caparruts
per foter-los tots la crisma.

Gabriel Company (Forner Boveta)

RECERCA DE FEINA

L'ocupació laboral és una de les problemàtiques socials més preocupants de la societat actual, que afecta de manera especial al col·lectiu juvenil. Per això de la BORSA DE TREBALL, vos volem anar informant, a les successives publicacions de la revista, sobre les tècniques de recerca de feina, els dret i deures dels treballadors, el contracte de treball a més d'altres informacions d'interès relacionades amb el món laboral.

Començarem per presentar-vos una sèrie de consideracions prèvies que s'han de plantejar abans de cercar feina.

En primer lloc, en començar a cercar un lloc de feina s'ha de tenir la suficient motivació i desig en la recerca, a més d'una actitud i mentalització positiva davant la tasca. Entre les teves activitats diàries cercar un treball ha de ser l'objectiu prioritari, (per exemple, aixecar-se prest, llegir detingudament les ofertes de feina o lles oposicions convocades a la premsa diària, visitar l'oficina de l'INEM o alguna empresa per oferir els nostres serveis).

Sobre la base de la formació que tenguís o una experiència laboral anterior fes un repàs de les feines que t'agradaria realitzar en l'actualitat, per tenir un ventall de possibilitats a l'hora de triar un treball. Pensa també en els coneixements i preparació que serien necessaris adquirir per poder desenvolupar altres treballs de cara en el futur.

En la teva recerca, organitza't acumulant la major informació que puguis sobre ofertes de treball, actuals o

futures, i sobre empreses, fent un inventari d'aquelles on creguis que te poden atendre.

Has de tenir preparat el curriculum vitae, així com els títols, certificacions, diplomes o altre documentació relativa a la teva formació acadèmica.

Així mateix, apunta't a tots els serveis i registres d'ocupació associacions professionals i borses de treball que hi hagi a la nostra Comunitat, com ara la borsa de treball de la Mancomunitat Pla de Mallorca.

En definitiva, podríem resumir les qüestions d'aquesta primera aproximació a l'orientació laboral en:

- MOTIVACIÓ
- ESFORÇ PERSONAL
- MENTALITZACIÓ POSITIVA
- FORMACIÓ
- INFORMACIÓ

Els interessats en:

- * Apuntar-se a la borsa de treball.
- * Realitzar una entrevista d'orientació laboral.
- * Trobar un treballador amb un perfil professional determinat.

Poden adreçar-se a les oficines de la Mancomunitat Pla de Mallorca del C/Hospital, 28 de Petra o telefonar el 83 04 41 de dilluns a divendres de 9 a 14 hrs.

ESCOLA DE MÚSICA SANT JOAN

L'Escola de Música de Sant Joan informa a totes les persones interessades en iniciar o ampliar els seus coneixements musicals, de les matèries que s'impartiran en aquesta escola a partir del curs 95-96.

- Piano (L.O.G.S.E.)
- Llenguatge musical (L.O.G.S.E.)

- Iniciació: a partir dels 6-7 anys es feren grups de 3-4 persones i es començarà a familiaritzar amb l'instrument des del primer dia, sense previ coneixement de solfeig. Aquest curs té l'avantatge de l'aprenentatge en grups de 3 o 4 pianos i la pertinent motivació dels alumnes un amb l'altre.

- Curs de música descriptiva: es tracta d'escollar obres que contenen històries i estimulen l'imaginació.

INFORMACIÓ: AJUNTAMENT

Telf: 52 60 03 hores d'oficina.

TERANYINES

**Col·lectiu per la recerca
històrica santjoanera**

Carles Costa i Salom.

SANT JOAN, UN TEMPS. Monografies santjoaneres, 3. Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera. Amb el suport del Consell Insular de Mallorca. 1995, 96 pàgines.

Carles Costa i Salom (Sant Joan, 1933), ben conegut dins el món cultural mallorquí dels darrers vint-i-cinc anys, i particularment en l'àmbit de Sant Joan, el seu poble natal, obri el ventall dels seus records per traslladar al lector a la dècada dels anys quaranta, en el cor d'una vila pagesa, i acompanyar-lo pel curs d'un any, amb la succedició de festes i tasques quotidianes. Comptant amb els seus records juvenils, amb el copiós arxiu de publicacions i notícies que el seu amor i la seva curiositat per la cultura popular l'han empès a arreplegar, i amb informacions que ha pogut veure a fonts orals que ja s'estronegen a la carrera, ha salvat per a la història el record i la imatge pre-turística d'una vila, la de Sant Joan, igual aleshores, amb poques diferències, a la resta de les vil·les del Pla, o gairebé de tota la part forana.

Amb un llenguatge planer i casolà, ens conta com eren les festes de Sant Antoni i dels Darrers Dies, les austeritats de la Quaresma i el tuàtuem que envoltava les celebracions de Setmana Santa i Pasqua, el simple i esquifit protocol que acompanyava els bateigs i els casaments, vora la perafernàlia que es desplegava entorn dels enterraments i funerals... uns quadres coloristes d'un món ja esveït, del qual ja només se'n pot trobar memòria en els museus etnològics o en les pàgines de publicacions com aquesta d'En Carles Costa.

La gent major podrà reviuir amb aquest llibre unes vivències que ja es perden dins la boira dels anys, i les generacions joves podran conèixer els costums i l'ambient on varen créixer, patir i gaudir els seus pares i padrins.

Joan Bauçà i Barceló.

ELS GOIGS DE LA MARE DE DÉU DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN. MALLORCA. Carpeta d'11 fascímils i bibliografia gogística, editada per Teranyines, col·lectiu per la recerca històrica santjoanera i Gogistes Tarragonins. 1995.

Amb una bella i endreçada edició, el col·lectiu santjoaner Teranyines presenta una carpeta amb els fascímils de les onze estampacions més qualificades, de les setze fins ara conegudes, dels Goigs de la Mare de Déu de Consolació, del santuari santjoaner. S'hi contenen tres textos literaris diversos dels Goigs dedicats a la mateixa imatge, el text primitiu (1752) i dos del present segle (1907 i 1988), i dues composicions musicals, ambdues recents (1978 i 1988).

Joan Bauçà i Barceló ha disposat l'edició i l'ha acompanyada d'un estudi de cada un dels textos i la descripció de cada una de les setze edicions que es coneixen, amb la respectiva bibliografia. La portada anterior a la carpeta porta un dibuix d'Ignasi Furió (1959), i la posterior, un "Virolai a la Mare de Déu de Consolació" del poeta santjoaner Miquel Gayà i Sitjar.

Una edició que no pot faltar entre les carpetes dels col·leccionistes de Goigs, ni en els arxius dels interessats per la cultura popular de la nostra terra.

Josep Estelrich Costa

TEATRE

El grup de teatre "Biaixos i Capgirons" convida a totes les persones, de qualsevol edat que vulgui participar amb nosaltres a fer representacions teatrals.

Per a més informació dirigiu-vos a qualsevol dels components del grup.

Biaixos i Capgirons

Dermatosis de cans i moixos

Les probabilitats de que els nostres animals domèstics agafin dermatosis augmenta de cada any.

Les causes són, per una banda, la contaminació ambiental i per l'altra errades en la manera d'alimentar-los. En quant a aquest darrer punt hi ha dos factors importants:

Primer, l'alimentació amb productes porcíns tant cuits com crus. Aquesta alimentació no s'ha de donar mai perquè els podria produir infeccions mortals i també l'augment parcial de la histamina i la histidina la qual cosa els produeix picor. Com a conseqüència de la picor, els animals es graten fent-se una ferida que pot esdevenir amb una infecció greu. En segon lloc, molts de menjars preparats contenen conservants i colorants, que poden causar reaccions al·lèrgiques als animals que el s'han menjat. Quan compram aquests aliments s'ha de tenir molta cura amb la seva composició. N'hi ha de molt bons que no contenen cap tipus de colorants ni conservants.

S'ha d'anar alerta de que els animals quan surten no es posin amb contacte amb verins com per exemple el tal·li.

Si s'apliqués regularment un tractament antiparàsits com a mesura preventiva com pugui ser un senzill collar, amb gran seguretat es podrien evitar uns tractaments llargs i molt costosos.

CLÍNICA VETERINÀRIA

Naturòpata i Medicina
i Medi ambiental

Tel: (971) 52 60 95

07240 - SANT JOAN

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

BIBLIOTECA PÚBLICA PARE RAFEL GINARD DE SANT JOAN

NOVETATS AUDIOVISUALS CEDIDES PEL CENTRE DE COORDINACIÓ DE BIBLIOTEQUES DEL C.I.M.

VIDEOS

- * Ozono: el cáncer del cielo
- * Bearn o la sala de les nines
- * Gandhi
- * El club de los poetas muertos
- * Blancaneus i el castell encantat

COMPACT- DISCS

- * En directo en España (Paul Winter Consort)
- * 20 anys força Dharma (Companyia Elèctrica Dharma)
- * Six Simphones, Wq 182 (Bach)
- * Monster / R.E.M. (R.E.M.)
- * Satdmo: what a wonderfoul World (Louis Armstrong)
- * Forrest Gump: The Soundtrack

COSELL INSULAR DE MALLORCA

Conversa amb Miquel Florit

Quan demanàrem a Miquel Florit, director de la revista, si pensava fer un "extraordinari", amb motiu de la publicació del numero 50 de la revista, ens contestà amb una altra pregunta: Com podem fer un numero extraordinari si no disposam de temps?. Així va ser com pensàrem amb aquesta entrevista.

- Què prefereixes, fer preguntes o contestar-les?

Estic més avesat a fer preguntes que contestar-les...

- Te consideres més periodista que escriptor?

Crec que si me autoqualificàs tant una cosa com l'altra, donaria un "espectacle patètic"... Això sí, m'agrada escriure, és a dir som aficionat a escriure, però crec que pel poc que he publicat s'emmarca més dins el "periodisme" que dins la d'escriptor.

- D'on treus les notícies que publiques al Damunt damunt?

De la gent quasi sempre. Ten en compte que passa una gent per l'oficina, també pel comerç familiar. Si tingués temps d'anar o passar més estona al cafè, supòs que tendria més informació o notícies.

- Què te va fer decidir a treure la revista Damunt Damunt?

Ja ho vaig explicar en la "presentació" del numero 1 corresponent al mes de Juny de 1991 i ara repetiré. El fet que quasi 20 anys abans havia tret la revista "Sant Joan" i

aquesta hagués "desaparagut", és a dir un any sense sortir em va fer decidir a treure Damunt Damunt.

- Per què aquest nom o capsalera?

També ho vaig explicar al primer numero. Aquest és un nom enblemàtic. El nostre intent era el de parlar de les notícies i temes, d'una manera breu, no exhaustiva. Podíem haver-li posat el nom de "En poques paraules" o altre paregut.

- Des del primer número parlàveu d'incloure un suplement titulat "Sant Joan damunt damunt"(una mena de petita enciclopèdia local), que sols va sortir

dos mesos. Ens podies dir les causes i si penses continuar-la?

Per diferents causes s'ha anat ajornant la sortida del suplement "Sant Joan damunt damunt". Una és per la falta de presupost, manca de temps per ordenar i completar les "fitxes a lloure" que formen el col·leccionable, manca d'algunes col·laboracions que vaig demanar...

- Continuarà?

Tenc moltes "fitxes a lloure", arreplegades durant més de 30 anys. No som jo per dir si tenen interès pel lector o per l'estudiós. Això sí, m'agradaria que fosin "aprofitades" ara que tenim organitzat el "Col·lectiu Teranyines" del que form part.

- Per què a Damunt Damunt no tractau més la política local?

Si entre els nostres redactors-col·laboradors hi hagués un regidor, segur que tractàrem la política local amb més amplitud. De totes maneres sent un profund respecte per les idees de les persones i ben concientment deixam de banda les "opinions" per centrar-nos en les "notícies".

- Pareix ésser que t'agraden molt la poesia i les gloses. No te sembla que vos passau en tanta glosa?

Hem rebut més d'una crítica per posar tanta glosa.. Però no volem "matar la inspiració de ningú" que possiblement no veuria publicats els seus versos si no comptàs amb les pàgines de les publicacions locals.

- Has fet mai poesia o glosa?

Quan tenia 15 o 16 anys, vaig escriure alguns "versos" no dic que fos poesia.

- Penses publicar-los?

No, els vaig esquecer. Estaven escrits en castellà. En record un que començava així:

S'Hostalet viejo castillo
sin fantasma ni leyenda
todo yace dormido
tan solo yo estoy en vela.

No te pareix que vaig fer bé esquecer-los?

- Això vol dir que ets molt exigent amb tu mateix?

La veritat és que m'agradaria escriure d'una manera més reposada. Deixar "estovar" els escrits i tornar-los a repassar, però les moltes feines que tinc i el no poder dedicar a la revista tot el temps precís, fan que la majoria d'escrits surtin un poc o un molt improvisats i això tendria una excusa un mes, però fer-ne una costum no és bò. Però la impremta té uns terminis que no pot ajornar i... és com aquells dies que al matí no has pogut afeitar-te i has de sortir al carrer per una imperiosa necessitat... No acabes de trobar-te bé.

- Quins escrits t'han alabat més?

Les "fitxes a lloure sé que han agradat a molts. El "mini-serial" sobre els emigrants, també ens varen fer arribar crítiques favorables.

- Quins escrits t'han criticat?

La "mini-serie per dir-ho de

qualque manera titulada "Morts de desgràcia", va resultar un poc morbosa, tot i no icloure-hi suïcidis i alguns assassinats més recents...

- Te refereixes a la Guerra Civil o "Moviment"?

No me referia al que va passar dins els anys 1936-1939, encara que tenc bastanta cosa sense publicar sobre el tema.

- Si haguéssis de classificar en dos apartats als que has escrit, és a dir, entre "notícies fresques" o "notes històriques" (notes sobre costums, biografies, onomàstica, etc.), on creus que has fet més bona feina?

No sé si he fet bona feina. He aprofitat, i no en totes les possibilitats, el fet que he tractat amb molta gent major i vaig tenir un temps per enregistrar converses i prendre notes, temps que ara no tenc. De tot això han anat sortint "malsnoms" a Sant Joan i també a la revista "Santa Bàrbara" de Vilafranca. A la revista "Sant Joan", vaig publicar durant 20 anys "notes històriques o quasi històriques", curiositats, petits temes que podríem emmarcar dins la cultura popular o costums.

- Col·labores actualment en la revista "Es molí nou" de Vilafranca?

Tenc moltes notes damunt Vilafranca, que m'agradaria publicar. No les he publicades perquè necessiten esser "porgades". Jaume Català actual director de la revista "Es molí nou" m'ha demanat la meua col·laboració que m'agradaria poder-li donar... si tinc temps d'ordenar i passar pel sedàs totes aquestes notes".

- A què dius "passar pel

sedàs"?

Quan parles de persones o famílies no sempre tot és positiu, això a Sant Joan i a una altra banda, i necessites, sense faltar a la veritat dels fets digem-los històrics "podar" aquells detalls que no voldries que es publicassin sobre el teu padrí o avantpassat.

- A la segona pàgina de "Damunt Damunt hi ha una llarga llista de col·laboradors, però surten molts d'escrits sense firmar. Són teus o d'un equip de redacció?

Desgraciadament no, si funcionà un equip de redacció no es donarien les improvisacions, equivocacions o omissions, que ja som el primer en lamentar. D'altra banda tenim un bon grup de col·laboradors, sense els quals no seria possible que aquesta revista sortís cada mes al carrer. De tota manera la manca de temps és un dèficit que arrossegam i no sabem com posar al dia. Era el meu projecte que aquest número 50 fos un "extraordinari", i per això havia convidat a dues estudiants-periodistes, na Catalina Gayà Morla i na Catalina Karmany "Keta", que segurament haurien deixat la seva improta professionalitat en aquest projectat número "extraordinari". Però per falta de temps no ha pogut esser possible.

- Quins són els teus millors col·laboradors?

Tots! Si els he d'anomenar, pot ser que en deixi qualkun. Important és la tasca dels assors lingüístics, que fan una feina que no es veu ni es firma, la de na Catalina Fullana que des de fa uns números transcriu i maqueta la revista, la dels col·laboradors en temes específics, temes que no perden actualitat, de recerca històrica o divulgació, les cròniques de Joan

ENTREVISTA

Jaume dins les "notícies locals", els poemes i gloses, que són una "constant" dins la revista. (Vull fer constar que els poemes i gloses de Biel Company, "el forner Boveta" i els de Bàrbara Matas Sastre han estat reproduïts en més d'una ocasió a altres publicacions). La llista és molt llarga... i no voldria omitir a ningú.

- S'ha dit que la vostra revista és "pro-govern", quina opinió te mareix aquest fet?

Mira, en la primera època de "Damunt Damunt", cada mes intentaven a la tercer pàgina fer una "salutació" i en aquest apartat quedava ben reflectit el nostre pensament o "línia informativa". Quan a causa de la moció de censura hi va haver un canvi de batle a l'Ajuntament i en Gabriel Mora va substituir a n'en Joan Barceló Mesquida, per nosaltres tot va seguir igual, es a dir, no era el moment de començar a desqualificar a alabar al nou batle. Simplement "fer poble" i el mateix hem fet quan s'ha donat el canvi de metge, rector, A.T.S., etc., simplement informar i donar el vot de confiança al que arriba...

- L'Ajuntament subvenciona les revistes locals?

Sí, i ben necessari que és!, però això no significa que "estiguem venuts". Simplement creim que la

nostra "línia informativa" ajuda a la convivència i la convivència dins el poble la defensarem sempre, procurant estar -si és que en sabem- per damunt de les coses de Partits o grups, de beralles per petits detalls o discrepàncies per no coincidir en els punts de vista.

- Si la majoria absoluta d'ara es convertís amb una "dictadura" seguiríeu callant?

Esperem que mai tinguem una dictadura. De totes maneres, està demostrat que més que l'oposició el que fa caure als polítics és la premsa, i això ho saben els polítics d'esquerrres, els de dretes i tots, i això és a tots els nivells, començant pel local.

- Has dit que pertanys al Col·lectiu Teranyines de recerca històrica santjoanera, tens previst publicar alguna monografia?

Mira de les "fitxes a lloure" podien sortir-ne varies monografies. No som més que un dels més modestos col·laboradors del col·lectiu, que compta amb gent de gran valua i preparació. El que és important és que el que has investigat o millor dit arplegat, surti a la llum, que no quedi inèdit. De totes maneres "Damunt Damunt" va sortir per donar sortida a tantes "fitxes a lloure" que tenia i tinc i que encara no havia publicat a la

revista "Sant Joan", ni inclòs a "Llinatges i Malsnoms de Sant Joan".

- Abans d'acabar aquesta entrevista vull demanar-te sobre una de les teves gran aficions, la fotografia. Qui et va iniciar en aquest camp?

En el Tele-Club hi havia un moviment fotogràfic, que organitzava concursos a nivell nacional, provincial i local i jo diria que era molt important, Antoni Sastre, Carles Costa, Joan Nicolau (de Son Baró) i bastants d'altres, eren fotografs aficionats amb categoria. Aquest moviment me va iniciar i posteriorment he seguit fotografiant per gust i per necessitat de la revista...

- Aquest mes has estat "un caçador caçat", com voldries que acabassim l'entrevista?

Ja que no hem fet el "número extraordinari", voldria dir als lectors i subscriptors que el que la revista surti cada mes és un esforç que en més d'una ocasió es converteix amb un esforç extraordinari i que sentim ben pagats de poder seguir i contar amb la vostra ajuda, suport i tolerància. Gràcies.

A. Amengual

LLEGIU "DAMUNT DAMUNT"

La Penya Gual... Final d'Etapa, Volta Mallorca 1.946

Les úniques vegades que la nostra vila ha viscut un final d'etapa de la Volta a Mallorca, foren, com hem dit; els anys 1946 i 1947 i foren organitzades per la nostra Penya Gual.

Eren aquells anys d'una bona euforia ciclista, tota vegada que eren bastants els corredors mallorquins que destacaven. El diari "Balears", tenia també joves i entusiastes redactors esportius que amb les seves cròniques afavorien l'esport i així organitzà aquestes XIII i XIV Volta a Mallorca.

Un bon promotor mallorquí del ciclisme era el Club Minaco al que pertanaiïen entre altres en Bernat Capó de Muro i en Miquel Gual. Ells en les seves actuacions engrescaren als aficionats i de tots és ben coneguda la rivalitat entre el de Muro i el de Sant Joan; naturalment de cara a l'afició, perquè ells corrien per l'equip Minaco i amb bastantes ocasions formaren parella en les curses anomenades "a la americana" dins el Velòdrom de Tirador. En aquell havien participat la Volta a Suïça i per això ja eren coneguts també a l'extranger. Cal remarcar que a aquestes voltes hi participaven equips nacionals amb corredors com Bernat Ruiz, Delio Rodríguez, Julian Barrendero, Miquel Poblet, etc. I també equips estrangers amb noms que encara recorden els aficionats com Tarchini, Zucotti, Goldsmith, Diederich i Weileman...

Amb tot aquest caramull d'entusiasme, la Penya Gual s'entrevistà amb l'organització de la Volta i llavors el "Balears" del 04/09/46 publicà una reseya de la que en treim el següent:

"Ayer nos visitaron el Presidente de la Peña Gual don Francisco Oliver, el Secretario del Ayuntamiento de San Juan don Jorge Miró y el conserje de la Peña Gual don Jaume Estrany... Nos manifestaron que hoy empezará la recaudación en San Juan. Recaudación que se hará casa por casa, ya que es su deseo de que todo el pueblo contribuya al mayor esplendor de este día...". Així els membres de la Penya recorregueren els carrers i les cases del poble.

Després el dia del final de l'etapa els santjoaners voluntaris acolliren a les seves cases als corredors, la nit que romangueren a Sant Joan. Establiren menjadors a l'escola avui Casal de Cultura). No obstant a moltes de cases a més de l'allotjament també els donaren sopar. Aquesta acollida fou molt elogiada, tant per part dels organitzadors com per part dels corredors i així ho reflexaren els diaris.

El final d'etapa fou el 02/10/1946 i el "Balears" del dia següent encapsà la crònica de l'etapa amb els títols: "San Juan superó todas nuestras previsiones" i en el suplement del mateix dia titula "San Juan, un final de etapa apoteósico". Llavors quan es refereix a l'arribada a la nostra vila diu: "¡San Juan, San Juan!" i a continuació relata:

"Hay que repetirlo y decirlo con letras mayúsculas, el ejemplo deportivo que San Juan nos ha dado a todos será muy difícil de olvidar... San Juan se ha volcado materialmente para agasajar a corredores y organizadores...". Llavors referint-se a la carrera afegeix: "Primero como ya se sabía atravesaban la localidad para hacer después un corto circuito que atravesaba Petra, Maria de la Salud y Sineu. Había sido establecida en el primer paso una prima. Y se la adjudicó Gual, cosa que colmó todas las medidas de entusiasmo."

"Pero la etapa que también hubiera podido adjudicarse se le ha frustrado por la desgracia a Gual que viene siendo el auténtico martir de nuestra carretera... Pincha a doscientos metros de la meta y se le frustra el bien ganado privilegio de atravesar la meta en primera posición...". El guanyador a l'esprint fa ser el jove Miquel Poblet.

Segueix el relat: "Frente a la meta se había levantado una tribuna para las autoridades. Fueron instalados allí los altavoces y los aparatos de "Radio Mallorca". Lamberto Cortés hizo un resumen maravilloso de la carrera... La calle de la meta estaba atestada de público... La organización dirigida por nuestros queridos amigos Sr. Alcalde Jaime Bardissa, Presidente de la Peña Gual, Secretario del Ayuntamiento, secundado por todo el vecindario, había cuidado con esmero todos los detalles... Una valla contenía a la muchedumbre que esperaba el momento de la llegada. Sobre la tribuna la presencia del Tte. Coronel de Estado Mayor de la Zona Aérea Sr. Galán... varias muchachas sanjuanenses, ataviadas con trajes típicos que iban a ofrecer los ramos de flores a los vencedores" I acabà amb un elogi entusiasta. "Todo comentario elogioso es poco. Cuando se nos brinda un ejemplo de deportividad, de generosidad, de entusiasmo, de inteligencia para prever todas las complicaciones de una carrera de la envergadura de la nuestra, pensaremos inexcusablemente en esta magnífica villa de San Juan".

Per celebrar aquest esdeveniment, de vetllada tingué lloc un ball amb l'actuació del grup folclòric de Sant Joan. En referència a aquesta vetllada relata: "San Juan nos obsequió además de otros obsequios de parecida cuantía, con una maravillosa velada a cargo del "Grupo Artístico San Juan. Que dirige Gabriel Piña y Catalina Bardissa".

Per acabar volem afegir que la Volta a Mallorca fou guanyada per Bernat Capó i Miquel Gual es va classificar en la vuitena posició, tota vegada que la rompuda de la bicicleta en la primera etapa el va fer perdre un temps que no va poder recuperar en la seva totalitat.

Joan Jaume Nigorra

L'ADICTE

Aquest món on ens ha tocat viure, és realment un món un poc foll, per això no és d'estrenyar que existesquin tantes i tantes malalties de tot tipus, unes curables i altres no per desgràcia.

Avui el ser adicte al joc, al sexe, a la cocaïna, a l'alcohol i moltes tantes coses, que un no se sorprèn del que passa. Fitxem-nos un dia qualsevol agafant el periòdic i llegint ho veurem: "s'ha trobat un jove de 20 anys mort per sobredosi" o bé "quatre joves amb edats compreses entre els 18 i 23 anys, troben la mort conduint en estat etílic" o "per conduir baix els efectes de substàncies tòxiques", etc. Cada dia els mateixos titulars.

Aquestes són notícies que ens posen els pèls de punta.

El ser adicte, sigui home o sigui dona, és patir una malaltia de molt d'esment. I amb això no exigiram gens. En el cas de l'adicte a l'alcohol és aquella persona que arriba un moment que no sap ni el que fa ni el que diu i moltes més coses desagradables que no cal detallar.

En segon lloc l'adicte a injectar-se o prende unes retxes de cocaïna, quan no té aquesta substància torna foll i fins que no l'aconsegueix és capaç de tot.

I per jo el més important de tot: Si som adicte, què som? què feim?

Espanya és el país d'Europa que més begudes destil·lades consumeix. Crec que amb això sobren comentaris, ja que el més segur és que aquests comentaris no seran tinguts en compte.

Per tant, si tenim un familiar amb problemes d'addicció, cerquem qui o quines persones poden ajudar-vos.

I com que dins una societat avançada es reconeixen els drets humans i dins els drets humans estan els drets del malalt alcohòlic i altres, si així se'ls reconeix, hem de donar-los una assistència digna i humana.

Recordem que molts d'alcohòlics no ho han reconegut, diríem que no estan a l vista.

L'alcoholisme a Espanya, és com un iceberg del que sols es veu la punta, però la gran majoria estan disimulats i no es veuen.

La paraula alcoholisme, com a malaltia, la va aportar un metge suec Agnus Huss, en 1822 per descriure el sufriment que tenien grans capes de la població a conseqüència de l'alcohol.

Domingo fontirroig

ABSTÈMIA

Carrer d'en Joan Amengual "Lliri"

Manacor

Teràpies els dilluns de les 19'00 a les 21'00 hores.

Telf: 843119.

Urgències (24 h.) Telf: 401484

ELS MALNOMS

Entre les monografies ja gairebé enllestides, que podran ser publicades aquest any de 1995, si podem resoldre el problema de la financiació de la respectiva edició, comptam amb la monografia "Els malnoms a Sant Joan", de J. Estelrich, M. Florit, J. Font, J. Moratinos i M. Sastre.

És un estudi sobre els malnoms històrics i actuals de Sant Joan. Els autors han replegat un llistat d'uns nou-cents malnoms, dues terceres parts dels quals ja són

extingits. La recopilació s'ha fet a partir de la documentació dels arxius municipal i parroquial de Sant Joan, més un llistat sincrònic elaborat l'any 1978, completat amb la recerca feta aquest any 1995 dels malnoms sorgits més recentment.

Cada un dels malnoms va acompanyat del cognom o dels diversos cognoms de les famílies a les quals s'ha aplicat, la data amb què apareix documentat per primera vegada, la data exacta o aproximada en la qual varen desaparèixer els que són extingits, les variants ortogràfiques amb què es troba registrat, i un estudi filològic, històric i/o anecdòtic que li donà origen. S'acompanyen unes notes biogràfiques de persones notables que han estat identificades amb un determinat cognom. L'estudi es completa amb unes taules diacròniques del període de vigència dels malnoms més significatius.

El text constarà d'unes 150 pàgines, amb una dotzena de il·lustracions amb blanc i negre.

L'equip d'autors està compost per: Josep Estelrich i Costa, prevere, autor de dues monografies ja publicades; Miquel Florit, investigador de la cultura popular i la vida quotidiana santjoanera, director de la revista DAMUNT DAMUNT i autor de "Llinatges i malnoms de Sant Joan", treball editat l'any 1981; Joan Font i Roig, estudiós de temes onomàstics i co-autor amb Sebastià Serra Busquets del llibre "Foc i Fum, setmanari mallorquí popular i castellà", editat l'any 1988; Joan Moratinos Jaume, llicenciat en Filologia catalana, assessor lingüístic de l'Ajuntament de Palma; i Mateu Sastre Joan, també llicenciat en Filologia catalana i estudiós de temes onomàstics.

El treball és avalat per Cosme Aguiló Adrover, reconegut expert en onomàstica.

FOTOGRAFIES AMB HISTÒRIA

**FERRER
JERONI**
(en el centre)

EQUIP FUTBOL SANT JOAN (l'any 1935)

Drets: Antoni Payeras Amengual (Cocover), Amador Antich Antich (Baró), Antoni Gayà Gayà (Carritxó), Francesc Alzamora Florit (Alzamora), Joan Bauzà Alzmora (Esnavet), Joan Oliver Juan (Marranxó), Mateu Picornell Garau (Ferrer), Joan Mas Gelabert (Teco) amb corbata.

Acotats: Miquel Bauzà Barceló (Lligat), Joan Bauzà Gayà (Tonió), Joan Mesquida Florit (Jordí), Joan Jaume Juan (Parot).

L'equip santjoaner duia camiseta llistada blanc-verd, igual que el Betis.

ACTUALIDAD FOTOGRÀFICA

JUNTA DIRECTIVA PRENSA FORANA

FAHD I COLOMA, EUA

*A
N
T
Ò
N
I
A*

*M
A
T
A
S*

**UN ALTRE SOMNI
D'UNA NIT D'ESTIU**

